

2 maart 2010

PERSBERICHT: Vredesinstituut wijst op lacune in Belgische controle op wapenhandel

Het blijkt erg moeilijk om malafide wapensmokkelaars en -tussenhandelaars te vervolgen; denken we maar aan de beruchte Belgische *broker* Jacques Monsieur. De internationale gemeenschap heeft dan ook initiatieven genomen om greep te krijgen op tussenhandel, binnen de bredere problematiek van de controle op wapenhandel. In nieuw onderzoek heeft het Vlaams Vredesinstituut die internationale initiatieven als toetssteen genomen voor het Belgische controlestelsel voor tussenhandel.

Controle op tussenhandel in wapens internationaal vastgelegd

Tussenhandel of *brokering* vormt een aparte categorie van internationale wapenhandel. Tussenhandelaars bemiddelen en faciliteren transacties tussen producenten, kopers of verkopers. Nadat de rol van tussenhandelaars bij de schending van wapenembargo's aan het licht kwam, hebben onder meer de VN en de EU juridisch of politiek bindende documenten aangenomen om illegale tussenhandel een halt toe te roepen. Ook België is gebonden aan deze initiatieven.

België heeft sinds 2003 een wettelijk kader voor de controle op tussenhandel in militaire goederen. Daarmee behoort ons land wereldwijd tot een kleine kopgroep van een 40-tal landen, en meet het zichzelf op het internationale toneel een voortrekkersrol in de controle op wapenhandel aan. Concreet kreeg de controle op tussenhandel vorm door in 2003 aan de Belgische wet van 1991 m.b.t. de in-, uit- en doorvoer van militair materieel een titel III toe te voegen "ter bestrijding van de illegale wapenhandel". Deze wet legt de verplichting op om een voorafgaande vergunning aan te vragen bij de FOD Justitie om als tussenpersoon te opereren. Daarnaast speelt ook de zogenaamde wapenwet van 2006 een rol: die heeft betrekking op binnenlandse handel in vuurwapens en legt de verplichting op om als tussenpersoon een erkenning te verkrijgen van de provinciegouverneur.

De Belgische wetgeving voorziet dus in een wettelijke basis om de betrouwbaarheid van tussenpersonen te beoordelen. België oefent echter geen controle uit op de **activiteiten** van tussenhandel. Eens een tussenhandelaar zijn vergunning op zak heeft, worden zijn activiteiten niet verder gecontroleerd. Herkomst en bestemming van tussenhandelstransacties kunnen dus niet aan controle worden onderworpen. Met dit gebrekkige controlestelsel voldoet België niet aan internationale afspraken.

De Belgische wetgeving schiet haar doel voorbij

Het bestaande Belgische stelsel mist in de praktijk bovendien zijn doel: sinds 2003 heeft geen enkele tussenpersoon de voorgeschreven procedure doorlopen. Omdat hun activiteiten op geen enkele manier worden gecontroleerd, slaagt de wettelijke regeling er dus niet in om in een sluitende controle op tussenpersonen te voorzien.

"Het Belgisch beleid m.b.t. de controle op tussenhandel is vooral een symbolisch beleid", zegt Tomas Baum, directeur van het Vredesinstituut, "Door wetgeving aan te nemen heeft men de problematiek van de politieke agenda kunnen verwijderen, maar in de praktijk heeft de wetgeving haar doelstelling - nl. tussenpersonen controleren en bestraffing van illegale tussenhandel mogelijk maken - niet kunnen waarmaken: internationale afspraken worden niet nagekomen, de wetgeving wordt in de praktijk niet toegepast, en de procedures zijn niet sluitend. Bovendien is er gebrek aan een duidelijke bevoegdheidsverdeling terzake."

Tussenhandel als aandachtspunt voor nieuw Vlaams wapendecreet

Sinds 2003 zijn de Gewesten bevoegd voor de in-, uit- en doorvoer van wapens en militair materieel. Sinds die regionalisering bleef de federale wet van 1991 van kracht, maar in het Vlaams regeerakkoord werd vastgelegd dat Vlaanderen zijn eigen decreet zou opstellen. Uit het onderzoek van het Vredesinstituut blijkt dat daarbij bijzondere aandacht voor het aspect tussenhandel noodzakelijk is. Het huidige controlestelsel op tussenhandel is immers vatbaar voor substantiële verbeteringen, wat betreft het sluitend maken van de wetgeving, het toepassingsgebied, effectieve controlemaatregelen, het verzekeren van de naleving, samenwerking en uitwisseling van informatie.

Contact

Wies De Graeve - communicatieverantwoordelijke

Tel. 02/552 4595

wies.degraeve@vlaamsparlement.be

<http://www.vlaamsvredesinstituut.eu/>